

REINVENTAR L'ESCOLA

Jordi Musons

REINVENTAR L'ESCOLA

Una brúixola per a famílies i educadors
per comprendre l'educació del segle XXI

arpa

ÍNDIX

INTRODUCCIÓ	9
1. DE L'EDUCACIÓ DE TALLA ÚNICA A L'EDUCACIÓ A MIDA	
La dictadura del currículum	13
Llibres de text vs. fer-se preguntes	24
Falsos mites	36
Competir, col·laborar o cooperar?	54
Què és la personalització de l'aprenentatge?	65
Fer de docents en l'educació del segle XXI	75
2. NOVES EINES AL SERVEI DE NOUS APRENENTATGES	
Nous moviments i noves metodologies	87
La tecnologia, un aliat o l'opi de la nova generació?	99
Docència compartida, una nova perspectiva educativa	116
L'avaluació, un nou aliat	126
<i>Bullying</i> , empatia, autoestima i educació emocional	141

3. PER EDUCAR CAL TOTA LA TRIBU

Totes les escoles són iguals	159
Rebel·lió a les aules	172
Les famílies en l'educació del segle XXI	179
L'educació postcovid	194
Les escoles innovadores també han de transformar el món	202
Quins elements solen compartir les escoles avançades?	212
Quins són els reptes de futur?	229
NOTES	243

INTRODUCCIÓ

Sota el paraigua de la innovació educativa, avui dia a les escoles s'ha obert una profunda discussió per intentar definir quins són els veritables propòsits de l'educació actual. Pràcticament tots els sistemes educatius de tot el món estan immersos en un debat intens sobre el rol que ha de tenir l'escola en ple segle XXI. Estem vivint uns moments extraordinaris que, finalment, han sacsejat tots els agents educatius i han fet sorgir una sinergia col·lectiva que podria començar a desencallar un model educatiu ancorat en la societat de tota una altra època. No és casualitat que la presentació TED més vista per internet sigui sobre educació. Gairebé vint milions de persones han vist el monòleg «L'educació mata la creativitat?», de Sir Ken Robinson. Avui l'educació interessa. Avui l'educació és *trending topic*. Però els canvis en educació són lents, i tot i haver-se iniciat un procés persistent i progressiu de transformació, són moltes les inèrcies i les resistències de tot el sistema que alenteixen un procés que és indispensable. Al meu entendre, educació i ecologia són dues realitats que havien estat pràcticament invisibles i que avui han aflorat amb força, però totes dues topen amb les arrels més conservadores de la nostra societat, que neguen una realitat aparentment força

indiscutible. Avui, els científics de pràcticament tot el món ratifiquen l'escalfament global del planeta degut a les emissions antròpiques de gasos amb efecte hivernacle. Però, sorprenentment, alguns dels líders més poderosos del món mantenen una actitud negacionista davant d'aquesta nova pandèmia global. Amb l'arribada a la Casa Blanca de Donald Trump, set estats van aprovar permetre el negacionisme d'aquest problema a les escoles i als instituts públics del país. La veritat és que una visió política sostenible posaria en crisi tot el model econòmic del planeta, i el negacionisme és precisament una protecció de tot el sistema per evitar un salt de pantalla que probablement ens duria a un nou escenari on es trencarien moltes de les relacions socials i econòmiques actuals.

El negacionisme en l'educació és menys visible, però no menys persistent que en la qüestió del canvi climàtic. Després de tantes dècades d'estabilitat educativa, amb un model educatiu hegemònic pràcticament a tot el planeta, no és senzill descavalcar d'aquesta estabilitat que dona la normalitat de la tradició, per emprendre nous camins que permetin dissenyar una educació que faci que els nostres infants i joves puguin afrontar la transformació disruptiva que provocarà la tecnologia en tots els àmbits de les nostres vides. Si volem que la generació dels nostres fills i filles pugui gaudir d'una vida com a mínim com la nostra, cal abordar l'emergència climàtica i educativa amb urgència. La vida en cada segle ha estat molt diferent que en l'anterior, i el segle XXI no serà diferent. Els canvis del segle XXI que estan venint són exponencials i molt més disruptius que en cap de les revolucions industrials viscudes fins ara. Davant d'aquesta realitat, compraries un radiocasset per escoltar música? Utilitzaries una màquina d'escriure per redactar una carta? Et deixaries arrencar un queixal sense anestèsia? Encara canviés el carret per fer una foto? Aleshores, per què compres una escola del segle XX?